

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brz pošiljanja na dom sa vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

na mesec, po 30 kr., za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Zaroznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovenčina kot polkovni jezik.

Zopet imamo poseben povod, da obračamo pozornost slovenskih politikov in rodoljubov na stanje koroških Slovencev, proti katerim se je menda vse zarotilo, da jim upihne luč življenja, da se popolnoma ponemči nekdaj čisto slovenski Goratan. Odkar se je začel zavedati svojih narodnih pravic tudi koroški Slovenec in jih zahtevati možato, postal je še hujši boj proti njegovi narodnosti. Po uprav pruskom načinu skuša se držati ljudske šole na Koroškem po nemčene, in drugod nastavila se je sekira kar naravnost na deblo narodnega obstanka koroških Slovencev.

Zadnji čas pa je zadel posebne vrste udarec koroške Slovence in to od strani, od katere bi kaj tacega bili najmanj pričakovali. Po poročilih nemških listov odredilo je vojno ministerstvo, da pri koroškem 7. pešpolku barona Khevenhüllerja (poprej Maročiča) slovenčina preneha biti drugi polkovni jezik, kakor je bila do zdaj. Ta odredba bi se utemeljevala s tem, da je mej vojaki le 10% Slovencev in da še ti znajo skoro vsemi nemški. Pričakovali smo, da se bode od merodavne strani preklicala ta vest, ker se nam je zdela neverjetna. To se ni zgodilo, torej mora biti žalibog istinita. Oglejmo si sedaj to stran bliže.

Rečeni ukrep vojnega ministerstva boče biti utemeljen s tem, da je samo 10% Slovencev v polku. Ako bi bilo to res, potem bi bil to čudovit uspeh germanizacije po koroških šolah. Toda, akopram se mladina na Koroškem v nenanavno osnovanih šolah potuje na vse pretege, vendar še ni to sistematično ponemčevanje doseglo tistega uspeha, iz katerega se izvaja upravičenost ukrepa vojnega ministerstva. Poglejmo le rezultat zadnje ljudske štetve! Ta ljudska štetev se je vršila za Slovence kolikor mogoče neugodno. Kar na stotine in tisoče Slovecem se je urinil nemški občevalni jezik in ljudska štetev je iz njih napravila same Nemce. Vendar pa ni mogla predragačiti resnice, da je dobra tretjina prebivalstva na Koroškem slovenska. Našelo se je Slovencev nad 101.000. Že potem je soditi, da mora v domaćem polku koroškem biti tudi najmanj nad 30% slovenskih voja-

kov. Kdor pa pozna bolj natanko razmere na Koroškem, ta ve, da slovensko prebivalstvo živi mnogo bolj nравno in je krepkeje ter daje že od nekdaj relativno več vojakov, nego li nemško prebivalstvo. Nič ne pretiramo, če rečemo, da je slovenskih vojakov morda celo 40%, če se razmerje šteje pravčno. To se da dokazati iz nabornih listin. L. 1879 bilo je Slovencev 40%, a l. 1882 pri nekaterih kompanijah celo 42%. Dejanski temelj najnovejšemu ukrepu torej ni posebno verojeten.

Verjetno pa je, da so tu zmagali zopet neprijatelji slovenskega jezika. Iz listin, ki jih imamo pred sabo, razvidimo namreč, da se je borba proti slovenskemu jeziku v koroškem pešpolku pričela že leta 1870. Polkovo poveljništvo in častniški kor prizadevala sta si odstraniti iz polka slovenčino, da bi ne bilo treba več ubijati si z njo glave. Vsakovrstna so bila prizadevanja, dokazati, da ni potreben slovenski jezik. Ko je bil še baron Khun vojni minister, odbil je prav odločno take trditve. Naj navedemo glavne odstavke iz odgovora vojnega ministerstva z dne 15. marca 1873. l. na neko tako ulogo, v kateri se je prosilo, da bi se častnikom ne bilo treba učiti slovenčine.

Dem Einschreiten des Regiments vom 28. Februar etc. kam eine Folge nicht gegeben werden, da laut der mit Rescript vom 28. August 1872 etc. erlassenen Erläuterung ausdrücklich bestimmt wurde, dass unter dem Begriffe „Nationssprache eines Truppenkörpers“ jede Mundart zu verstehen ist, welche in einem Truppenkörper von mehr als 20% der aus dem organisationsgemäß zugewiesenen Ergänzungsrägen kommenden Mannschaft gesprochen wird. Der Umstand, dass im Regimente viele Slovenen auch der deutschen Sprache kundig sind, kann nicht als Grund angesehen werden, um von vorerwähnter Verordnung abzugehen. Die slovenische Sprache wird also als eine der Regimentsprachen aufrecht erhalten; umso mehr, als schon seit dem J. 1860 herwärts über 20% der Mannschaft die auserdeutsche Nationalsprache sprechen und die Verpflichtung, die Regimentsprache zu erlernen, von jeher bestanden hat u. s. w. — Für den Reichskriegsminister: Rossbacher F. M. L. (Konec prih.)

Državni zbor.

Na Dunaji 17. maja.

V današnji seji čuli smo troje zanimivih govorov; konservativce Morseya razkladal je svoje

socijalnopolitičke nazore, katerih ni povse zavreči, Mladočeh Kaizi in konservativce Dipauli pa sta kritikovala Dunajsko prebivalstvo oziroma nemško liberalno stranko.

Začetkom seje vsprijela je zbornico od posl. dr. Ferjančiča predlagano resolucijo, s katero se pozivlje vlada, naj preiše, je-li vsled povodenj v Planinski, Cerkniški in Loški dolini zavrala mej ondotnim prebivalstvom beda in, če se je to zgodilo, naj storiti kar treba, da se pomore ljudstvu, eventualno naj tirja primernega kredita.

Na to se je začelo nadaljevanje razprave o Dunajskih prometnih napravah.

Posl. Garnhaft pravi, da se mu kontrast mej krasnimi palačami in rečico Dunaj ne vidi prevelik. Saj na deželi tudi smrdi, če pa nič več ne smrdi, potem sta prazna dimnik in omara. Želi in predlaga resolucijo, naj vlada izdela zbiralne kanale tako, da bode fekalije moči porabiti za kmetijstvo.

Posl. baron Morsej priznava pomen Dunaja, sodi pa, da se s to predlogo ne bo pomagalo ljudstvu, ker tisti umetno zbrani demonstrantje, na katere se vlada sklicuje, so ljudje, ki nečejo delati, ampak rajše vidijo, da se zbirajo zanje milodari. Moderno zakonodavstvo proletarizuje ljudstvo. Delo ima izvestne pravice, pravice do dela pa ni. V dobi Ravachola in dinamita ne kaže povečati velikih mest. Tu se nameravajo graditi prometne naprave, o katerih se ne da povedati, ali bodo dajale kaj dobička ali nič. Iz vseh krajev biteli bodo ljudje na Dunaj, na deželi pa skoro že ni dobiti blapca. Povsem smo odvisni od svojih poslov. Za minimalno plačo 1 gld. 30 kr. ni treba skrbeti, tu se bodo plačevali vse druge mezde. Pomislite, kakšne mezde so se plačevali za časa svetovne razstave. Kmetovalci plačuje visoke davke, zdaj se mu pa jemljejo še delavske sile. Dolžnost skrbeti za siromake uničuje občine. Kadar je mesto izkoristilo delavsko silo s kmetov došlih ljudij, pošle jih po odgonu nazaj. Tedaj pa se pravi socijalističko: Preživi jih! To so resni socijalni pomisli, kajti razmere, kakšne so, nas silijo na socijalistički pot. Govornik omenja valute in drugih vladnih predlog in pravi, da nova davčna predloga je nov davčni vijak. Prometne naprave so le tam potrebne, kjer je kaj

LISTEK.

O starosti in razvitku streljnega orožja.

Spisal S. R.

Navadno se pripoveduje, da je smodnik iznašel nemški menih Bertold Schwarz v začetku XIII. stoletja, a natančnega o tem nič ni znanega. Nasprotovno, zgodovina nam pripoveduje, da so Kitajci in Arabci že davno poprej poznali strelni prah, ter da je Schwarz je misil, da je on to važno zmes izumel. Gotovo je tudi, da je bilo treba to iznajdbo večkrat zboljšati, in da je prešlo mnogo časa, predno so znali smodnik upotrebljevati za streljanje krogel iz kovinskih cevij.

Zdi se, da so smodnik najprej rabili le kot strašilo in marnilo sovražnikov, ali pa za zažiganje obsednih strojev in sovražnih ladij. Tako je grški menih Kallinik s takoimenovanim „grškim ognjem“ pregnal saracene, ko so oblegali Carigrad. Na podoben način so rabili Kitajci smodnik l. 1232, ko so se s Tartari bojevali. V Evropi so se poslužili prvikrat (kolikor je iz pisanih virov znano) smodnika za vojaške namene v bitki pri Legnici l. 1241

in pri obleganji Seville l. 1247. Še le iz l. 1331 imamo poročilo, da so Mauri rabili smodnik za metanje bomb, ko so jih kristjanje oblegali v mestu Alicante na Španskem. In vendar so že l. 1301 ulivali železne topove v Avgsburgu na Bavarskem, a l. 1340 se omenja prva praharna v tem mestu. Do polovice XV. stoletja so znali le zmlet smodnik napravljati, še le pozneje so začeli tudi zrnat smodnik prirejati.

Nadškof Mogunški je preskrbel l. 1344 ozidje svojega mesta s topovi in v drugi polovici XIV. stoletja je že imelo skoro vsako večje mesto svoje topove. V bithah pri Mühlendorfu (1322) in pri Semperu (1386) so Avstrijci prvikrat rabili topove in tudi v bitki pri Crecy (1346) so ž njimi streljali. Iz iste dobe ohranilo se je prvo rokopisno „Navodilo, kako smodnik napravljati, puške nabijati in iz njih streljati,“ ki se nahaja v monakovski državni knjižnici. Temu navodilu so pridjane tudi slike, iz katerih se vidi, da so imeli že takrat topove na kolesih z lafeto ter neko vrsto mitraljez ali gostostrelk, ki so bile sestavljene iz več manjših topnih cevij. Te so bile ali jedna poleg druge zvezane, ali pa kakor snopje na kolesih pričvrščene.

Vsakovrstno streljivo orožje imenovali so brez

izjeme „puše“ (pūchsen). Te so bile ali ulite, ali pa iz posameznih, dogam podobnih železnih plošč zvarjene in potem s počeznimi obroči zvezane. Če so hoteli te „puše“ nabasati, postavili so cevi na vpično ter jih napolnili z odmerjeno množino smodnika. Vrh smodnika so zabili kratko klado in nad to so pričvrstili kroglo. Krogle so bile iz početka le navadno od vode obrušeno kamenje, potem pa kroglasto obdelano kamenje in še le na zadnje ulita železna obla, katera so zvijali v namazane krpe. Da kamena krogle niso poškodovale cevi, začeli so jih leta 1431 v Monakovem s svincem prevlakvati. Sicer so pa že leta 1324 v Italiji ulivali kovinske krogle in leta 1365 na Brunšviku tudi svinčene krogle. Za večje topove pa so se še dolgo časa ohrapile kamene krogle. Našli so kamene krogle, ki so bile v premeru celo dva čevlja debele.

Če so hoteli top sprožiti, utaknili so žareč ogel ali pa razbeljeno železo v prašnico, da se je smodnik unel. Šele proti koncu XIV. stoletja so zažigali topove s kresilno gobo in šele v začetku XVI. stoletja je prišla žigra (zažigalica) v navado. Da nesko topovi nazaj udarjali, zato so prikovali cevem obroče, da so za nje privezovali vrvce, ki so branile tako premikanje, ali pa so imele lafete

prometa. Na Dunaji ga je le malo. Nas je najbolj oskodil Bismarck, ko je sklenil I. 1862. nemško-francosko trgovinsko pogodbo, in zato ostale bodo tudi nove naše pogodbe iluzorne. L. 1866. pa se je ustvarilo druga stolno mesto, Budimpešta, in to je največja ovira napredku Dunaja. Podjetja osnovana iz nesolidne spekulacije in slabe denarne razmere so drug uzrok. Govornik omenja nekaterih podrobnosti predloga, in se upira zgradbi Dunavskega kanala.

Po nekaterih kratkih govorih poslancev Wengen, Fuss in Rozkošny se konča debata.

Generalni govornik contra Kailz pravi, da predloga ni posledica pametne investicijske politike. Sedanja liberalnost zbornice se kaže v čudnem svitu, če se primerja skoposti, pokazani, ko se je šlo za dejelno razstavo Češko. Dunaj nam je animozan le kot kvintesenca vladnega sistema. Mi smatramo Dunaj za nekaj, kar je protivno zgodovinskemu razvoju, pravnim našim nazorom in kulturnim našim interesom in zato ne moremo glasovati za zabavne naprave v tem mestu. Dunavski kanal ni drugega nič, kakor voluptuarij. Dunajski spomeniki so spomeniki narodne animozitete. Ravnanje Dunajskega prebivalstva proti češkim šolam vzelo je Dunajskim zastopnikom pravico govoriti, da je Dunaj posreduvališče med narodi in stolno mesto poliglotni državi. Žalostno je, da se nobena Dunajska stranka ne postavi na stališče dobrohotne naklonjenosti proti drugim narodom. Velika središča so navadno rodni kraj navdušenosti za svobodo. Na Dunaji pa je od nekdaj domač tisti bizantinizem, ki je prišel do razvoja, doslej v Avstriji nepoznanega, kateri se ne sklada s principom svobodne države in kateri nima z moško udanostjo do vladarja ničesar opraviti. Tudi to ne more Dunaji pridobiti simpatij svobodomiselnega prebivalstva Avstrije. V tem slučaju pa ne glasujejo mladočenski poslanci proti predlogom iz animoznosti do Dunaja, ampak iz tehničnih razlogov. (Živo odobravanje mej Mladočehi.)

Posl. Szczepanowski sudi, da so vladne predlage potrebne, tudi Dunajski kanal, in je priporoča; posl. Pirquet pa ugovarja posl. Garnauftu v nekaterih točkah.

Poročalec dr. Russ zagovarja predlage in omeni, da je država dala 15 milijonov za vodne zgradbe na Tirolskem, da je Dunaj vsaj toliko vreden, kakor kaka dežela, in da vsa opozicija proti predlogom le izvira iz želje, dobiti za svoj glas kako koncesijo, po starem reku: roka roko umiva.

Posl. Dipaulli odgovarja poročevalcu in pravi, če umiva roka roko, kaj pa smo dobili že? Mi se potezamo za državne interese s čistimi rokami. Zgodovina nasprotne stranke, kateri pripada poročalec, dala bi se tu drugače pojasciti (Živo odobravanje na desni) ali to mi je zoporno.

Po nekaterih stvarnih popravkih začelo se je o členu I. (Dunavski kanal) glasovanje po imenih in je bil ta člen vprijet s 189 proti 71 glasom. Proti predlogu glasovali so Mladočehi, grof Hohenwart, mnogi konservativci in Staročehi.

Posl. Lueger zahteva, da se postavi na dnevni red jutrišnje seje razprava o predlogih gledé odpusta posl. Spinčiča a pri glas-

zobast klin, ki se je v zemljo zapletil. Tudi so bile napravljene ščitne strehe za strelce, da jih neso zadele sovražnikove krogle. Ker so bili najstarejši topovi primerno kratki, zato so nesli le na majhno distanco in krogla je letela v velikem loku. Šele ko so upeljali dolge „kače“, mogli so naravnost meriti in zadevati.

Prve bronaste topove so začeli ulivati za časa cesarja Maksimilijana in takrat so tudi že poskušali topove vrtati. Vendar pa so bile to le poskušne in so še dolgo ostale, dokler niso početkom XVIII. stoletja v Bernu iznašli veliko vrtilnico, na kateri so začeli cevi vrtati. Cesar Maksimiljan si je pridobil velike zasluge za zboljšanje topništva, kakor se lahko prepričamo iz njegovih inventarjev in računov. On je dajal topovom posebna imena, debelejše in večje imenoval je „deklia, lena deklia, kmetska pipa, prismojena Jera“ itd.; manjše pa „slavec, pevec, zbadalec“ itd. Za obleganje in obrambo trdnjav rabili so debele „kvartane“, ali pa neizmerno dolge „baziliske“. Bojne „kače“ so imele zelo dolgo ali ozko cev, iz katere je krogla naravnost letela. Kačam podobne so bile „falkonete“ in „taras-puške“, samo da so bile krajše in da so

vanju odkloni se predlog Luegerjev s 83 proti 71 glasom.

Prihodnja seja jutri.

V Ljubljani, 18. maja.

Nemški listi že nekaj dñij sem pisarijo, da se bode v kratkem vsul cel kup političnih dobrat iz vladnih rok v naročje Slovencev. Natančnega ne vedo ti listi prav nič, vendar pa s svojimi splošnimi poročili dan na dan obujajo zavist nemškega javnega mnenja z očividnim namenom, da bi zastopniki vznemirjenih Nemcev o pravem času pri vlasti preprečili, če bi res kaj nameravala v korist Slovencem. Kje pa so ti listi našli kapital za svoje hujskanje? Nikjer drugje, kakor v tukajšnjem „Slovenci“, v državnozborskem poročilu g. Kluna! O priliki, ko se mož skuša oprati, zakaj jo je potegnil pri predlogu zastran ministerske obtožbe z nemško-liberalnim vodjo Plenerjem, pravi, da noč preiskovati, ali so prav imeli slovenski poslanci, ki so se zdržali glasovanja, noč pa preiskovati zato: „ker bi moral omenjati reči, ki zdaj še niso za javnost, pa bodo v svojem času prišle na dan, toliko pa rečem, da bi bili vsaj vsi slovenski poslanci glasovali za prestop na dnevnih red, če bi se bilo glasovanje vršilo danes ali če bi bila reč na vrsto prišla morda še malo pozneje.“ Tako gosp. Klun. Razsodoi čitatelji in taki, ki poznajo gosp. Kluna, so koj vedeli, da je to čisto navaden prah v oči. Gotovo pa je tudi bilo, da bodo naši nasprotniki to izdajstvo hitro porabili in po svojih listih pisali: Glejte, Nemci, zopet se pripravljajo koncesije za Slovence! In te koncesije bodo pač velike, če bi imeli zaradi njih vsi slovenski poslanci glasovati proti svojemu prepričanju za Plenerjev predlog! — Gosp. Klun, kot star žurnalist in politik, bil bi tudi lahko to pred sabo videl, moral bi bil vedeti, da z izdajanjem takih tajnosti Slovencem samo škoduje, ker bodo opozorjeni nasprotniki gotovo pravočasno posegli v vladne namere. Ali g. Klun mora neokretuo prorokovati, če mu je braniti svojo osebo. Sedaj pa ima vpitje in vrišč v nemškoliberalnem taboru. Če se bode vlada zbalala tega kričanja, kakor že nekajkrati, potem bodo nam zopet Klunovo „praktično“ politiko zahvaliti za izgubljeno „koncesijo“. Sicer pa poroča „N. Fr. Pr.“, da pride v pravosodno ministerstvo kot slovenski referent, vijesodni svetnik Pflügl, protegē Graških naših prijateljev. No, za to „koncesijo“ dobi g. Klun novo „zaupnico“!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. maja.

Regulacija valute.

Vladne predlage glede regulacije valute si niso stekle priznanja mej poslanci. Razen frakcije, katero bi mogli imenovati Rotšildovo, ni ranje nihče unet, nemška levica pa najmanj. Vsi parlamentarni krogi so jedini v tem, da je razmerje, določeno mej Avstrijo in Ogersko na 70 : 30 povsem neopravljeno, a tudi določba, kdaj je začeti plačevati v gotovini ne ugaja nikomur. Najbolj unet za Steinbacha je še Hohenwartov klub. Na vsak način imela bode vlada sila težavno delo, predno bode zbrala za vprijetje predlog potrebno večino.

stonele na kolam podobnih lafetab. „Haubice“ ali „haufniece“ so imele namen „kupoma“, t. j. več krogel najedenkrat metati. Tem podobne so bile tudi „orgle“ in „tote“, ki so imele po 6, 8, 10 in še več cevij na jednem bojnem vozlu. Ob Valvazorjevem času imeli so tudi v Ljubljanski orožarnici, ki je stala pred sedanjim licealnim poslopjom, takoimenovano „piščal“ (Pfeife), t. j. iz štirih cevij „umetno“ zložen top na jedni sami lafeti.

Možnarji (Mörser, Mortier) so tudi zelo staro strelno orožje, ker so ljudje že kaj zgodaj prišli na misel, kuhinjsko stopo v top spremeniti. Že l. 1313 so imeli v Genu možnar za kamene krogle. Pri obleganji Carigrada l. 1453 dal je bil sultani Mohamed II. napraviti velikansk možnar, za katerega se je potrebovalo 550 funtov smodnika, in ki je metal kakor skale velike krogle. Osmi dan pa se je možnar razletel in vrgel truplo svojega mojstra Orbana, nekega Madjara, začudenim Carigrjem v mesto. (Weiss, Weltgeschichte III. 2, str. 1016.) V poznejših časih so napravljali tudi manjše možnarje in poskušali so jih celo prirejati in usnja s kovinsko podlago, ali to se ni ravno poštečilo.

(Konec prih.)

Rieger in punktacije.

Riegrov pismo do predsednika deželnemu višjemu sodišču Praškemu, s katerim pismom je nekdanji vodja naroda češkega, najodločnejši in naj-vstrajnejši zagovernik Dunajskih punktacij, priznal očitno, da je mladočensko stališče glede punktacij jedino pravo, vzbudilo je v nemških krogih velik srd. Vsi nemški listi dokazujo znova to, česar doslej v sto in sto člankih niso mogli dokazati, očitajo pa Riegru tudi, da on niti pravice ni imel sedaj izreči svoje mnenje tem potem, katerim je to storil, nego jedino pravo bi bilo, da je na poziv višjesodnega predsednika, naj imenuje dva zaupna moža v komisijo za delitev sodnih okrajev, odgovoril kratko, da tega ne more storiti, ker sam ni več zaupni mož naroda češkega.

Češki odpor.

Mladočensko politično društvo za severno Češko sklicalo je bilo predvčeranjim ljudski shod v Češke Skalice. Pri razpravi o sedanjem političnem položaju razpustil je vladni zastopnik shod, češ, da ni dovoljeno vlade napadati. Ista usoda zadela je tudi imenovanega društva občni zbor. — Na ljudskem shodu v Přelouči rekel je posl. Formanek, da bode narod odobril, če bodo poslanci njegovi v Dunajskem parlamentu govorili tako, kakor je govoril dr. Edvard Gregr meseca decembra.

Vnanje države.

Rim in Berlin.

Kralj italijanski in kraljica mislita obiskati nemškega cesarja v Berolinu. Bode li imel ta obisk političen namen, kakor trdne nekateri krogi, ali bode povsem prijateljsk, tega pač sedaj še ni moči povedati. Neposrednega pomena pa bode vsekakor, kot nov dokaz nemško-italijanske politične intimnosti. Pred zadnjem ministarsko krizo javljalo se je oficijozno, da bode kralja Umberta spremljal na tem potu Rudini; je-li bode namestu Rudinija šel novi ministarski predsednik Giolitti, še ni določeno, sudi se pa, da poje. Novi minister vnanjih rečij Brin izdal je pri nastopu svojega mesta okrožnico, v katerem naglaša, da bode Italija tira politiko miru in v kateri izreka željo, naj bi Italija ostala v prijateljskih razmerah z vsemi v Rimu zastopanimi državami.

Po grških volitvah.

Volitve so končane, poraz Deljannisov je evidenten. Pristaši Delyannisovi imajo vsega vkupe okoli 40 mandatov, Trikupisovi pa 160, privržencev sedanjega ministerstva je pa tako malo, da nimajo nikake važnosti. Izid volitev je tudi odločil, da se je ministerstvo že odpovedalo, da pa ostane kriza nerešena, oziroma da Trikupis ne bude prevzel vlade, dokler se kralj ne povrne iz Kodanja, kamor pojde te dni. Izid volitev je sijajen dokaz zato, da ima narod zaupanje do vladarja.

Dopisi.

Iz Št Petra na Notranjskem, dne 15. majnika. [Izv. dop.] (Naše občinske razmere.) Nadejali smo se, da bode naš zadnji dopis v „Slovenskem Narodu“, v katerem smo grajali postopanje tukajnjega županstva, kaj uspeha imel. Ker si pa prizadeto županstvo ne upa ugovarjati niti besedice, a se tudi za upravičene naše želje kar nič ne zmeni, prisiljeni smo zopet. Nimamo namanega grditi koga pred svetom, odpraviti hočemo le malomarnosti in nepostavnosti, katere se gode že delj časa v tukajnji županiji in katere ovirajo vsak napredok. Namesto da bi se g. župan vsaj nekoličko pečal z občinskim rečmi, prepusta vse svojemu tajniku. Še podpisuje se ne vedno g. župan; mnogokrat podpisujejo ga njegovi otroci ali pa občinski sluga. Dne 29. marca t. l. pretekla je doba, za katero je bil voljen naš župan. Z ozirom na ta nered v občini in na občinski volilni red, uložili smo pri županiji prošnjo, naj ukrene vse kar treba, da se nove volitve vrše čim prej mogoče. Ker se županstvo na našo prošnjo ni oziralo, obrnili smo se do slav. c. kr. okrajnega glavarstva v Postojini. Ker pa tudi od tega oblastva dolgo časa nismo dobili nikake rešitve na našo ulogo, ponovili smo jo. Jako smo se začudili, ko smo iz dostavljenega odloka c. kr. okrajnega glavarstva uvideli, da je isto našo prošnjo že 9. aprila t. l. ugodno rešilo, da nam je pa tukajnje županstvo doličui odlok izročilo še le dne 5. majnika, torej mesec dni pozneje. Prašamo: ali je tako postopanje županstva po volji višjih oblastev in ali se to strinja z občinskim redom? Gospod župan hoče na vsak način po stari navadi zavleči volitev za delj časa, ker se težko loči od županskega stola, na katerem sedi že več let, a ne v prid občine. V dolgem tem času ni storil najmanjše stvari v napredok občine, še to, kar je bil primoran storiti, storjeno je le na pol. Oglejmo si le tukajnje šolsko poslopje, katero se je pred več leti začelo razširjati, a še sedaj ni dovršeno, akoravno bi to stalo le malo truda in denarja. Šest

let je že, kar se je sezidalo na prejšnje šolsko poslopje prvo nadstropje. Zaotraj se je le na pol dozidalo, le kolikor je treba prostora za drugo šolsko sobo. Da se je ob jednem izgotovila tudi druga polovica, imel bi vsaj drugi učitelj pripravno stanovanje, napravila bi se pa tudi lahko občinska pisarna, kar bi bilo v veliko korist občini. Vsled tega bi ne bilo več treba županu za občinsko pisarno, majhen, kleti podoben prostor, v katerem obdajo posli županovi in se peče kruh za njegovo gostilno in prodajalno, po 80 gld. na leto plačevati. Tudi za občinske odbornike bi to prijetno bilo, ker bi se njih seje lahko v občinski pisarni vršile, ne pa v županovi gostilni, kakor se do sedaj godi. Nekdaj dobival je župan celo po 120 gld. najemnine na leto za občinsko pisarno in le bivšemu občinskemu odborniku gosp. Korošcu, kateri je hotel prepustiti brezplačno primerno sobo za občinski urad, se imamo zahvaliti, da je župan najemnino od 120 gld. znižal na 80 gld.

Še nekaj. A. Dreberjeva pivovarna v Trstu rabi za svojo ledenco mnogo nad 1000 vagonov leda na leto. Blizu sedem sto vagonov naloži se vsako leto na tukajšnji postaji in v Prestranku. Za vagon leda dobivali smo pred leti po 11 gld. 50 kr., voznina za vagon od tukaj do Trsta znašala je 16 gld. Naš župan kot odpošiljatelj leda dobival je in še dobiva za vsak odsposlani vagon po 50 kr. nagrade. Ker se je pa bal, da bi mu kdo ta dohodek vzel, ponujal je led ceneje in vsled tega ceno ledu popolnoma na nič potisnil. Župan se pa je še celo izrazil, kar mu vsak čas lahko dokažemo, da bo dajal tudi po 5 gld. vagon leda, saj je ljudstvo revno in potrebitno in bode tudi za to vsoto led vozilo. Tudi pri nakladanju leda v vagone postopa župan zelo čudno. Le njegovi privrženci imajo mnogo vagonov na razpolaganje, oni, kateri ne zahajajo pridno v njegovo prodajalno in gostilno, se imajo za vagona boriti. Sploh se ozira le bolj na-se, nego na druge. Lansko leto hotel je pri prvem tukajšnjem živinskem semnju uboge kramarje spraviti v ozko alico, na prostoru, kateri je bil prej za kramarje namenjen, ki leži pred županovo hišo in glavno cesto, pa je hotel imeti živinski semenj. Za stavbeni zakon se naš gosp. župan tudi malo briga. Pri nas gradijo se leseni dimniki in postavilo se je tudi večje leseno poslopje tik vasi, zraven glavne ceste, nasproti kovačije, katera se rabi za shrambo oglja, ne da bi se bil vršil lokalni ogled in se vprašali sosodje radí privoljenja stavbe. Ker je v tem poslopju mnogokrat po več tisoč stotov oglja shranjenega, ker leži oglje večkrat pred poslopjem prav tik ceste, je to velika nevarnost ognja za celo vas. Da nastane požar, gorelo bi več dni, vročina bi bila neznosna in promet po glavnih cestih nemogoč, a ker tukaj vode primanjkuje, mnogokrat še pitne vode ni, pogorela bi cela vas. Da označimo g. župana še bolj, služi naj sledeči dogodek. Početkom tega leta ovadil je naš g. župan pri ravnateljstvu južne železnice tukajšnjega železniškega uradnika, misleč si, da bode uradnik brez preiskave takoj prestavljen in da o županovi ovadbi nikdo ničesar ne bo izvedel. Najlepše pa je to, da je imel dottični uradnik pravico, smatrati župana za svojega prijatelja in mu je še celo pred ovadbo preskrbel naročilo za 70 vagonov leda.

Iz teh vrstic je lahko soditi moštvo našega občinskega predstojnika in popolnoma upravičena je torej tudi želja tukajšnje intelligence in sploh vseh neodvisnih občanov, da bi se kmalo vršila nova volitev občinskega odbora, ozirom župana in da bi županstvo prišlo v roke nesobičnemu, za blagor občine unetemu možu.

Več občanov.

Iz občinskega sveta Ljubljanskega.

V Ljubljani 17. maja.

Predseduje župan Grasselli. Novzočih je 26 občinskih svetovalcev. Overovateljema zapisknika današnje seje imenuje g. župan obč. svet. Pirca in Velkovrha. Župan potem izjavlja, da posebnih oznanil za današnjo sejo nima.

Obč. svet. A. Svetek poroča v imenu finančnega odseka o mestne hranilnice Ljubljanske računskega zaključku za l. 1891. (To poročilo priobčimo posebe. Op. uredn.) in nasvetuje, da se računski zaključek hranilnice odobri, po mestnem magistratu predloži c. kr. vladi in izreče upravemu svetu mestne hranilnice absolutorij in zahvala za njegovo izvrstno poslovanje.

V glavni razpravi oglasi se obč. svet. Prosenc in pravi, da mora vsakega veseliti plodonosno delovanje mestne hranilnice in tudi je razveselilo njega, ko je prečital računski sklep. A vendar

se mu ne vidi prav, da se efekti niso zaračunili po kurzu z dne 31. decembra 1891, kajti to je običajno pri vseh avstrijskih hranilnicah. Potem bi, pravi govornik, končni efekt računskega sklepa bil nekoliko drugačen in videl bi se pasivum.

Poročevalec A. Svetek odgovarja, da ni govoriti o kaki izgubi, ker se papirji doslej niso prodali; torej so pomisleki gosp. predgovornika neutemeljeni.

Pri glasovanji odobre se vsi predlogi finančnega odseka.

Obč. svet. dr. Starè poroča o določitvi roka, kdaj je začeti pobirati mestne priklade in davščine na ozemljiji, izločenem iz občine Dolenja Šiška in priklopljenem Ljubljani. Poročevalec nasvetuje, naj se dovoli občini Dolenji Šiški: da sme pobirati svojo 12%, priklado v rečenih krajih še do konca l. 1892 in da sme pobirati lovščino za te dele, katera bi znašala le nekaj goldinarjev, do konca l. 1894. Nadalje nasvetuje, da mestna občina prične v inkorporiranih krajih pobirati 6% mestno naklada s 1. januarjem 1893. l. gostačino in vodarino pa s 1. oktobrom 1892. leta.

Vsi ti nasveti se brez razgovora odobre.

Podžupan V. Petričič poroča v imenu finančnega odseka o pozivu državnega poslanca Dunajskega prof. dr. Josipa Schlesinger-ja, da se mestna občina Ljubljanska pridruži protestu zoper uvedenje zlate valute in da naj se uvede amortizacija avstrijskih državnih dolgov v dosedanji valuti in obliki. Poročevalec predlaga, naj se preko tega poziva preide na dnevni red.

Predlog ta se vsprejme brez razgovora jednoglasno.

V imenu stavbinskega odseka poroča obč. svet. dr. Starè o ponudbi hišnega posestnika g. Hauptmana glede odstopa sveta za uravnavo Reseljeve in sv. Petra ceste. Poročevalec pravi, da bi se za regulovanje sv. Petra ceste in Reseljeve ceste plačati moralo 7000 gld. na jedni strani poslopja g. Hauptmana, na drugi strani pa 4000 gld., tedaj vkupe 11.000 gld. Na Reseljevi cesti veljal bi Ljubljansko mesto kvadratni seženj po g. Hauptmana tirjativi 90 gld., na sv. Petra cesti pa do 200 gld. (Obte začudenje.) Ker pa, pravi poročevalec, občinski svet ni še dospel do tega, da bi metal denar davkoplačevalcev pri oknu na cesto, zato nasvetuje, naj se ponudba g. Hauptmana odkloni.

Predlog se vsprejme jednoglasno.

Za stavbinski odsek poroča nadalje obč. svet. dr. Starè o podaljšanju nove Tržaške ceste. Poročevalec pravi, da bode treba: 1. za nasipanje in podlago 6944 gld. 22 kr.; 2. za napravo jarkov 1266 gld. 3 kr.; 3. za oporni zid 1455 gld. 60 kr.; 4. za kanalizacijo 4170 gld. 80 kr.; 5. za napravo kanala na Marije Terezije cesti 324 gld. 20 kr. 6. za ograjo 235 gld. 26 kr., skupaj torej 14 tisoč 396 gld. 11 kr. — Predlaga se: a) Kanal, kateri je projektovan na Tržaški cesti za Vollheimovo viho, se opusti, namesto tega se podaljša kanal v Knafelejih ulicah do Tržaške ceste. b) Ograja na južnovzhodnem delu Tržaške ceste napravi se iz žičnih vrvij, pritrjenih na železne stebre. c) Ta ograja se naj podaljša noter do Kolizejskih ulic. d) Prekoračenje kredita, kateri je bil dovoljen za to novo cesto le v znesku 12.000 gld., za 2396 gld. 11 kr., naj se odobri.

Ti predlogi se vsi sprejmó. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Občinski svet je v včerajšnji tajni seji sklenil, da se pri mestni hranilnici ustanove za sedaj poleg že obstoječe službe kontrolorja še službe: tajnika z letno plačo 1400 gld., blagajnika z letno plačo 800 gld. in kancelista z letno plačo 600 gld. Ob jednem je te službe podelil provizorno, in sicer: mesto tajnika dosedanjemu blagajniku g. Avgusto Endlicherju, ki je ob jednem do preklica predstojnik hranilnične pisarne; mesto blagajnika g. Ivanu Krajuču, dosedanjemu praktikantu, in mesto kancelista g. Josipu Kuraltu, dosedanjemu praktikantu. Hranilnični kontrolor ostane kakor dosedaj g. Anton Trstenjak.

— (Osobne vesti.) Učitelj veronauka na deški vadnici v Gorici g. Kastelic imenovan je učiteljem veronauka na ženskem učiteljišču. — Dosedanjii predstojnik arheologiškega oddelka narodnega muzeja v Zagrebu prof. Simon Ljubič je upokojen. Na njegovo mesto imenovan je gimnazijalni vodja Grškovič.

— (Občni zbor „Pisateljskega društva“ v Ljubljani.) Opozarjamо še jedenkrat na občni zbor „Pisateljskega društva“, ki bode danes zvečer ob 7. uri v čitalniških prostorih (na Turjaškem trgu št. 4. I. nadstropje.) Eventuelno bode zbor ob 8. uri.

— (Mestna dela.) Na Mestnem trgu Ljubljanskem pričeli so, kakor je občinski svet lansko leto sklenil, delati makadamni tlak. Isto delo se bode izvršili na Marijinem trgu in na Starem trgu.

Z asfaltnim trotoarjem bodo Mestni trg, priljubljena zimska promenada, postal jako prijetno šetališče.

— (Občinska volitev v Dolah.) Pri volitvi novega občinskega zastopa v Dolah v Logaškem okraju bil je voljen županom g. Iv. Gruden iz Jeličnega vrha, za odbornika pa gg. Kajetan pl. Premerstein iz Jeličnega vrha in Luka Rejc iz Dol.

— (Grozen čin blaznega.) V Hotemožah v Kranjskem okraju ubil je preteklo soboto 25letni mlinarski sin France Bakovnik svojega 64letnega očeta Miha. Udaril ga je v mlinu z ostrom orodjem po senci tako nesrečno, da se je oče zgrudil in umrl že v jedni uri. Ubijalec je že tri leta sem ter tja umobolen in je gotovo grozno dejanje izvršil v blaznosti. Ker so ga tudi zdravniki spoznali za blaznega, odvedli so ga v blaznico na Studencu.

— (Razpisane službe.) Mesto dež. sodišča svetovalca je razpisano pri c. kr. okrožnem sodišču v Ljubnem. Prošnje do 30. maja pri predsedstvu c. kr. okrožnega sodišča. — Na trorazredni ljudski šoli v Dobrem polji razpisani sta mesti druzega in tretjega učitelja z dohodki tretjega oziroma četrtega plačilnega razreda. Druzega učitelja služba je definitivna, tretjega pa definitivna, eventuelno tudi provizorična. Prošnje je oddati v 14 dneh pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Kočevji.

— (Nova rudarska šola v Trbovljah.) Vodstvo rudnika v Trbovljah dalo bode zgraditi novo šolo za 600 učencev in učenk. Zgradbo izvršil bode stavbinci mojster g. V. Treo iz Ljubljane do bodočega šolskega leta. Dosedanja rudarska šola, katero je vzdrževalo vodstvo rudnika poleg mešane dvorazredne ljudske šole, že davno ne zadostuje več za rudarske otroke. Da se bode z novo šolo gotovo širila germanizacija, to je žalibog tudi skoro gotova stvar.

— (Ponarejeni petdesetaki.) V Videmskem okraju na Laškem je menda glavna zaloga ponarejenih petdesetakov. Te dni prijeli so tudi v Korminu na Goriškem necega tihotapea, pri katerem so našli osem tach ponarejenih bankovcev. Odvedli so ga v Gorico v zapor.

— (Čudno naključje.) Mornar Krištof Ugovič, ki je bil — kakor smo poročali — težko poškodovan, ko je padel na njun samomorilec Sirovič, počuti se bolje. Čudno naključje je, da se mu je pripetila ta nezgoda takrat, ko se je vračal od sodišča, kjer je bil zaslišan kot priča neprostovoljne smrti nekega človeka. Bil je namreč navzoč, ko je ženska sunila mehanika Calogeroviča po stopnicah tako, da je le ta kmalu potem umrl. Ko se je Ugovič vrčal od preiskovalnega sodnika, zadela ga je znana nesreča.

— (K samomoru načelnika postaje Schleiferja v Liču.) Preiskava dognala je, da načelnik postaje v Liču blizu Reke ni bil umorjen in oropan in potem položen na železniški tir. Našli so pri njem denar in uro in je torej dotična vest bila le golo obrekovanje, katero je prvi raznesel „Pester Lloyd“ in po njem drugi časopisi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

— Lvov 17. maja. Na kolodvoru v Brodu preiskali in zaprli so mnogo Malorusov, ki so hoteli na Rusko k slavnosti v spomin ustanovitve prve pravoslavne škofije v Volinju. Mej priprtimi je tudi župnik Kuhrske.

— Varšava 17. maja. Uradni „Warszawski Dnewnik“ javlja na odličnem mestu, da letos ne bode niti blizu Peterburga, niti v zahodnih gubernijah večjih manevrov.

— Beligrad 17. maja. Obravnave za trgovinsko pogobo z Avstro-Ogersko bodo končane v kakih 10 do 12 dneh.

— Berolin 18. maja. „Berliner Tagblatt“ javlja, da je iztiran iz Pruske Weselitzky, izdajatelj lista „Allgem. Reichscorrespondenz“, ki je nedavno prvi prinesel vest o bolezni sultanovi.

Razne vesti.

* (Nov vremenski preroč.) Znani Falb dobil je tekmeca. Neki francoski župnik Fortin v Chalotte-u prorokuje namreč vreme na podlagi solnčnih lis. Po dolzih opazovanjih, pravi, se da prorokovati za več dni in tudi za več tednov naprej. April, maj in junij bi bili po prorokovanjih župnika Fortina burni in vroči. (Dzdaj to pač ni bilo.) Druga polovica maja bodo nekoliko hladna.

Koncem junija in julija dež. Avgust, september in oktober bodo najlepši in najtoplejši meseci tega leta. V prvi polovici novembra zapadel bode sneg. December bode tako mrzel.

(Kaj se vse nahaja v italijanskih smotkah.) Kakor poroča rimski list „Tribuna“, naše so se že nastopne stvari v italijanskih smotkah: pero, kos vrvice, koder las (!), zrebelj, zobotrebec, cunje, kos lesa in mesingast gumb (!). Kako vse te stvari spremeniti v dim, je pač težka naloga, ki se naklada pušiteljem smotk v blaženi Italiji!

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seiditz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po poštne povzetji razpoložiti to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarjah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, znamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od 2 skatljic se ne pošilja. 3 (42-7)

Umrli so v Ljubljani:

14. maja: Jožeta Lindtner, zasebnica, 50 let, Kravja dolina št. 11, vodenica.
16. maja: Barbara Kovačič, delavka, 24 let, Emonška cesta št. 10, jetika.
17. maja: Gregor Malič, delavec, 51 let, Ilanca št. 15, oslabljenje vsled mrtvouda. — M. Walburger Gaurig, uršulinka, 54 let, Kongresni trg št. 17, vsled raka v želodcu. — Barbara Pivk, gostinja, 57 let, na Stolbi št. 6, vitium cordis.

V deželnih bolnicah:

13. maja: Anton Sternad, dinsar, 53 let, jetika.
15. maja: Ignacij Marolt, rudar, 27 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
17. maja	7. zjutraj	731.2 mm.	18.4°C	sl. svz.	obl.	33.30 mm.
	2. popol.	730.9 mm.	11.6°C	sl. szh.	dež.	
	9. zvečer	732.9 mm.	10.0°C	sl. szh.	dež.	dežja.

Srednja temperatura 11.7°, ta 2.7° pod normalom.

Hiša v Zavrstniku

blizu Litije in Šmartina, ležeča ob cesti na samem, pripravna za trgovino ali za gostilno, z lepim vrtom in njivami, se odda takoj v najem ali pa se po centi proda.

Ponudbe vsprejema Fr. Müller-jeva anončna pisarnica v Ljubljani. (552-1)

Prostovoljna dražba.

Vsled dovoljenja c. kr. z. m. d. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 30. aprila 1892, št. 7033, vršila se bodo javna dražba zauščine g. Ane Hartmann iz Ljubljane.

dne 20. majnika 1892

od 9.—12. ure dopoludne in od 3.—6. ure popoludne, če treba tudi še dne 21. majnika, v hiši št. 2 na Marije Terezije cesti.

Ta zauščina, ki je na 814 gld. 45 kr. sodno cenjena, sestoji iz trgovske oprave, pohištva, kuhinjskega in namiznega orodja, perila it. t. d.

Dražbeni predmeti izklicali se bodo za cenilno vrednost in oddali onemu, ki bode največ ponudil.

Vsek kupec mora kupljene reči takoj plačati in proč spraviti.

V Ljubljani, dne 12. majnika 1892.

(531-2)

VIZITNICE

priporoča
„Narodna Tiskarna“
po nizkej ceni.

Ivan Plantan
c. kr. notar kot sodni komisar.

Banka J. C. MAYER

ima čast naznani, da je **osnovala**.

giro-oddelek

in prosi, naj se to blagohotno na znanje vzame.

Imovina v giro-računu se do druge odločbe

po 3% na leto.

V Ljubljani, dne 18. majnika 1892.

(Določbe, veljavne za giro-oddelek, dobé se v bančni menjalnici brezplačno.)

Nastopne, ravnonar izšle novosti priporočam prav toplo:

Zbirka narodnih pripovedek za mladino, I. in II. zvezek, à 20 kr., po pošti 3 kr. več.

Mlinarjev Janez, slovenski junak ali vplemenitna Teherjanov. Spisal F. Kočevar. Cena 40 kr., po pošti 48 kr.

Šmidja spisi, X. zvezek: **Ludovik**, mladi izseljene, 20 kr., po pošti 23 kr.

Bedének — Selme in senca, povest, 15 kr., po pošti 18 kr.

Sienkiewicz — Z ognjem in mečem, historični roman, 30 kr., po pošti 33 kr.

Vonomir-Križan — Svitoslav, povest za slovensko ljudstvo, 15 kr., po pošti 17 kr.

Potem **Ivana Jenka pesmi**, od katerih sem nabavil zadnje izvode. Cena namestu 1 gld. samo 60 kr., po pošti 63 kr. (530-3)

J. Giontini

trgovina s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Naznanilo.

Udano podpisani naznanjam najljudneje, da sem prevzel poleg mitnice pri Karlovškem mostu v Ljubljani ležečo

gostilnico „pri ribči“

h kateri spadajo lepe gostilniške sobe in sobe za tuje, veliko dvorišče in hlevi in budem proti takojšnjemu plačilu stregel z dobrimi gorkimi in mrslimi jedili, Reiminghamerjevin marčnim pivom (vrček 10 kr., mali vrček 7 kr.), dolenskim in hrvatskim vini (liter po 36 in 40 kr.) točno in po ceni. Obilnega obiska prosi z odličnim spoštovanjem

Ivan Kaplje

(551) preje gostilničar v Židovskih ulicah.

Vsakovrstne

vozičke za otroke

dobro, kako solidno in ukusno izdelane, priporoča komad po gld. 5.—, 6.—, 7.—, 7.50, 8.—, 9.— in 10.— do gld. 20.— (540-4)

Kočevska domača obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

P. n.

Usojam si naznaniti, da sem po 19 letnem službovanji kot tehnički vodja in stavbinski mojster čestite kranjske stavbinske družbe odstopil od te službe in ustanovil lastni svoj

stavbinski obrt

v svoji hiši

na Marije Terezije cesti št. 10

in tu otvoril svojo pisarno.

Opri na mnogostranske izkušnje in svojo lastno delavno moč pri skromnih zahtevah glede zasluga, moč mi je tekmovati najuspešnej z vsako konkurenco ter se priporočam v prevzetje novih gradenj, v pre- in prizidovanje, dalje za vsakovrstna popravljanja, prenovljenja in skladnja dela, istotako za vsakersna tebarska in krovска dela ter v izvrševanje načrtov, proračunov in v dobavo gradiva za zidanje, zagotavljajoč najsolidnejšo in najvestnejšo izvršitev.

Najodličnejšim spoštovanjem

Viljem Treo

stavbinski mojster in arhitekt.

(493-5)